

Triple salt amb xarxa

Una agenda atapeïda

B.G.

En les pròximes dates, i amb la vista posada en les festes de Nadal, les companyies circenses ofereixen un munt d'actuacions arreu de Catalunya. En destaquem les següents:

► El Circ Imaginari. Fundat a França l'any 1999, el circ de la família catalana Massot culmina la seva gira per Catalunya amb un espectacle en què presenta artistes del cèlebre circ de Pequín. Del 16 al 18 de novembre. Figueres.

► Circ Cric. La companyia de Tortell Poltrona actua a la plaça Margarida Xirgu, davant del Lliure, els dissabtes i diumenges fins al 9 de desembre (durant el Pont de la Puríssima hi haurà actuacions també el dijous i el divendres).

► The CircKid. Per tercer any consecutiu aquest circ s'instal·la a la Plaça Monumental de Barcelona. Aquest cop amb *El circ dels nens*, un espectacle ambientat a Venècia. Fins al 9 de desembre. Dissabtes, diumenges i festius, 3 funcions diàries. Dimecres 5 de desembre, funció especial.

► Raluy. Del 15 al 18 de novembre, Vullpelac (La Bisbal). Del 22 al 25 de novembre, Palamós. Del 14 de desembre al 6 de gener, Barcelona (Port Vell).

► Cruzando el charco. Circ amb format de cabaret solidari a fi de recollir fons per a una gira artística i social a Xile a començaments de l'any vinent. Ateneu Popular Nou Barris, 16 de novembre.

► Almazen (Guifré, 9). Dijous i divendres de novembre, *Clown*. Dies 15-16, *Laura Herst*; 22-23, Albert Vinyes; 29-30, Albert Vilar Glogó. Dissabtes de novembre, *Cabaret Cabrón* (dirigit per Jango Edwards). Dia 17 novembre, Jango Edwards, Laura Herts i Lulu la Mer; dia 24, Shittyclown (Betu, Sabanni, Diana Gadish).

► Cirque Éloïze & Teatro Sunil. *Nebbia*. Dies abans de la seva estrena oficial a Ginebra, el festival Temporada Alta de Girona ofereix dues funcions de l'espectacle que tanca la trilogia dedicada al cel. Una barreja l'acrobàcia i la poesia del Cirque Éloïze amb l'univers oníric i nostàlgic del Teatro Sunil. 30 de novembre i 1 de desembre. Teatre municipal de Girona.

► Cirque du Soleil. La companyia del Québec presentarà el seu espectacle més insòlit, *Delirium*, un macroconcert en el qual el circ és només un ingredient més, al servei d'un gran desplegament multimèdia. Palau Sant Jordi de Barcelona, del 19 al 22 de desembre.

► El Gran Circo Universal a dues pistes. *Princesas por una noche*. L'univers dels contes serveix de fil conductor en aquest espectacle de circ clàssic. Espanada del Fòrum. Del 15 de desembre al 6 de gener.

Temps de circ

BEGOÑA BARRENA.

Es temps de circ i no només perquè s'anuncien espectacles de circ a la ciutat coincidint amb l'arribada de les festes nadalenques, com és el cas del Circ Cric o del Cirkid. Al germà pobre de les arts escèniques sembla que li ha arribat l'hora d'estrenar un vestuari nou fet i pensat expressament per a ell. Des que la Generalitat va anunciar la posada en marxa del Pla Integral del Circ, el sector ha revifat. En un futur no tan llunyà es regularà la formació dels professionals del circ a Catalunya, així com les gires de les companyies, s'establirà un estatut de l'artista, es reforçaran els centres de creació existents i se'n crearan de nous, i s'implantarà un circ estable a Barcelona, a l'estil del Price de Madrid.

Uns quants estem treballant en aquest sentit, prenent mides, recollint dades, sobre les companyies i els professionals que s'hi dediquen a Catalunya, sobre els festivals, crítics i analistes, publicacions nacionals i estrangeres, escoles i centres de formació, elaborant censos

que serviran de base per poder posar el fil a l'agulla, prendre decisions i donar llum verda a accions concretes. D'altres fa temps que dediquen esforços per donar continuïtat a una activitat que a casa nostra ha funcionat a impulsos. L'Associació de Professionals del Circ a Catalunya acaba de celebrar unes jornades de formació durant les quals s'ha analitzat els

"Al germà pobre de les arts escèniques li ha arribat l'hora d'estrenar un vestuari nou fet i pensat expressament per a ell"

diferents models pedagògics existents a nivell internacional i s'han elaborat propostes per definir el model d'ensenyament circense més adient a la realitat social i cultural catalana.

Sembla, doncs, que les institucions s'han adonat de la necessitat de donar suport a una disciplina que té la capacitat d'englobar altres

disciplines escèniques i d'oferir espectacles que poden anar més enllà de la distracció i de l'admiració pel virtuosisme artístic, de generar un llenguatge escènic amb una sintaxi pròpia amb el que es pot apropar a la narració teatral; que el circ no és només una manera de tenir els infants entretinguts.

De fet, i en relació amb els més petits, el circ és la millor manera d'iniciar-los en les arts escèniques, en la transició del circ tradicional a la diversitat interdisciplinària del circ contemporani els nens fan el salt del gag al relat, del risc a la dramaturgia, gairebé sense adonar-se'n. És el camí més planer perquè entrin al món sovint abstracte de la dansa i de les arts plàstiques, perquè vagin incorporant elements en la construcció del seu imaginari escènic. A més, i donada la seva habilitat intrínseca per connectar amb tots els públics, si compta amb l'aixopluc de les administracions, com passa a França, el circ és fàcilment exportable. És, per tant, el moment d'unir forces i interessos, d'evitar protagonismes estèrils i d'aprofitar l'ocasió per situar el circ català al lloc que li pertoca.

Una actuació al Circ Cric, dirigit per Torrell Poltrona. / CONSUELO BAUTISTA

El repte de la formació

B.G.

Un dels punts que reflecteix el Pla Integral del Circ fa referència a la formació dels artistes. El canvi de model del circ clàssic al contemporani va significar en molts casos trencar amb una tradició en què els coneixements s'heretaven de pares a fills. Superada l'època de la nissaga familiar, s'obria la necessitat de trobar noves fórmules per adquirir coneixements. A l'Ateneu de Nou Barris van ser dels primers que se'n van fer ressò. Des de fa una dècada ofereixen cursos a infants i adolescents amb tal demanda que sempre queda gent fora. I això que hi ha 100 alumnes per any.

Però el gran referent en l'ense-

nyament a Catalunya és l'Escola de Circ Rogelio Rivel, fundada l'any 1999. "Estan fent un servei impagable", diu el crític i teòric del circ Jordi Jané, un dels comisaris de l'exposició sobre el circ contemporani organitzada pel KRTU al CCCB fa un parell d'anys i que va suposar un veritable punt d'inflexió en el reconeixement del circ català. La Rogelio Rivel és una escola de grau mitjà que rep cada any entre 60 i 70 sol·licituds d'ingrés (d'aspirants de tot Europa), dels quals només 22 són escollits. El 80% dels seus alumnes acaba treballant en la professió. El passat cap de setmana es van celebrar a l'Ateneu unes jornades organitzades a Barcelona amb la presència de represen-

tants de prestigioses escoles de circ internacionals a fi de definir el model de formació més apropiat per a Catalunya.

"En molts casos s'ha trencat la tradició en què els coneixements passaven de pares a fills"

Jané, membre i portaveu de l'APCC, organitzadora de les jornades, explica que després de la recollida d'informació, ara s'han de treballar les conclusions pertinents, que quedaran reflectides al Pla Integral de la Generalitat.

Però avança que, si bé a l'horitzó hi ha la creació d'una escola superior, és fonamental garantir primer l'ensenyament de base, aquell que va lligat al temps d'oci dels infants, per proveir una bona pedrera. Teresa Celis, directora pedagògica de la Rogelio Rivel, apel·la al realisme. Abans de somniar en un futur ideal, s'ha de consolidar el que ja existeix. Només un 30% del pressupost de l'escola és públic (entre un 15 i un 20% prové de la Generalitat). L'aportació anual de l'Ajuntament de Barcelona és de només 6.000 euros. Celis prefereix esperar a tenir propostes tangibles d'actuació i sobretot un pressupost en ferm, per saber amb què es pot comptar per continuar avançant.

Triple salt amb xarxa

Ve de la primera pàgina

El delegat de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, Jordi Martí, està il·lusionat amb una propera adquisició per part de l'Ajuntament. Es tracta d'una vela de circ, que s'instal·larà a l'esplanada del Fòrum. Serà l'espai de treball provisional, a l'abast de la professió, fins que es portin a terme les obres de condicionament de l'edifici veí de la placa fotovoltaica que acollirà l'espai de treball, formació i exhibició dedicat al circ. Aquest serà el primer en veure la llum dels espais de creació contemplats al Pla de Cultura del Consistori, presentat l'any passat. Seran necessaris, com a mínim, 18 mesos d'obres per tenir-lo a punt. La gent del circ està acostumada a esperar. Com diu Tortell Poltrona, ja fa gairebé 70 anys que ho fan, des de després de la Guerra Civil. I en qualsevol cas, "s'estan fent més coses en aquests últims mesos que en els 25 anys anteriors". Des de l'Ajuntament es compta ja amb una partida de 350.000 euros per destinar a la compra de la vela (inclou també els serveis annexos), mentre que el pressupost de la reforma de l'edifici s'haurà d'aprovar més endavant. Lògicament, el cost estarà lligat al pla d'usos que elabora l'Associació de Professionals de Circ de Catalunya (APCC), que és qui gestionarà l'equipament, i amb qui ja s'ha signat l'acord de col·laboració.

D'una manera metafòrica, amb aquesta nova ubicació al litoral barceloní, l'associació torna als seus orígens. L'Ateneu de Nou Barris, autèntic dinamitzador i aglutinador del circ català, va organitzar una mena de Fòrum paral·lel l'any 2004, amb els mateixos eixos temàtics que l'oficial. Juliette Beaume, produc-

"S'està fent més en aquests mesos que en els últims 25 anys"

tora de circ de l'Ateneu, explica que en aquells moments es van fer unes jornades de reflexió sobre el circ català. De la necessitat, manifestada per totes les parts, de disposar d'un interlocutor únic i representatiu per a les negociacions amb les administracions, en va néixer l'APCC. Ricard Panadès, que en va ser el seu primer president i actualment és vocal de la junta (i una de les persones que participen en la taula del pla integral del circ), remarca la importància d'un ens d'aquestes característiques. "És un element indispensable per a poder participar en les polítiques culturals".

El Pla Integral del Circ es va anunciar d'una manera una mica precipitada el passat mes de març, quan la fatiga per la complexa burocràcia associada a la seva activitat va portar el Circ Cric a suspendre una gira en marxa. Després de cinc anys passejant la seva carpa per tot Catalunya, amb prop de 288.000 espectadors, van decidir plegar. Els van saturar circumstàncies diverses: la disparitat de regidories que regulen les condicions d'actuació dels circs a vela, les dificultats per trobar un espai adequat (llum i aigua són dos requisits tan bàsics per a ells com, a vegades, difícils d'aconseguir) i fins i tot la picaresca d'alguns competi-

Tortell Poltrona, actuant a la carpa del Circ Cric instal·lada davant del Teatre Lliure. / CONSUELO BAUTISTA

dors (algun circ els havia arribat a robar els cartells de promoció per anunciar-se ells mateixos, prèvia *customització*) els van fer dir basta. La notorietat del Cric va obligar la Generalitat a anunciar que ja feia temps que s'estava treballant per al sector.

Des de l'APCC es confirma que fa molts mesos que es van iniciar les converses i taules de reflexió amb les administracions, "una feina dura, però necessària", que els ha de permetre aconseguir els objectius recollits en els estatuts de l'associació: "fo-

mentar, divulgar i normalitzar aquesta art escènica en totes les seves modalitats, situant-la com a fet intrínsecament cultural en l'espai que li correspon, al costat de les altres arts escèniques. Per tal d'acomplir aquestes fites, l'APCC treballarà per incidir positivament, entre d'altres camps, en els de la formació, la creació, la difusió, els circuits, el patrimoni històric i els marcs fiscal i laboral".

D'aquí a uns dies es farà pública la signatura d'un protocol entre les associacions i federacions

de municipis i la professió a fi de dignificar i simplificar les actuacions dels circs de vela pel territori. Un seguit de deures i obligacions que, en qualsevol cas, no tenen caràcter normatiu, sinó que depenen de la voluntat dels signants. En el fons del document, i de tot el Pla Integral, es troba el desig de Cultura de vetllar des del Departament per la normalització no de qualsevol tipus de circ, no d'aquells que han fet malbé la imatge de la professió perquè no són exigents ni amb la qualitat del que ofereixen, sinó

delegat de Cultura es mostra molt sensible a aquesta vella reivindicació. I Tortell Poltrona ens retorna a la realitat. Diu que un retard tan gran en terreny de circ no es podrà corregir en un moment. Sap, com ho saben també des de l'APCC, que l'aplicació de les millores serà paulatina. I demana que no es quedin només en una bona voluntat. És a dir, que a més de conscienciació i suport virtual, es comprometin amb pressupostos. Perquè la xarxa que ha d'aixoplugar aquest salt sigui sòlida i duradora.

dels que són mereixedors de la consideració de fet cultural. El protocol està pensat pels circs a vela (només l'any passat en van circular 20 per Catalunya). Però a més s'està treballant en una xarxa de ciutats amigues del circ, que té el doble objectiu de crear un circuit i d'establir unes bones condicions de treball per a solistes i companyies que no traslladen el seu propi espai d'exhibició. "Nosaltres ja ens preocupem de fer-ho el millor possible. Jo no demano ajudes per fer les produccions, però la nostra feina no té sentit si després no podem ensenyar-la. S'ha d'invertir en el circuit", diu Bet Miralda. Luis Raluy, del veterà Circ Raluy, molt acostumat també a enfilat de carretera amunt i avall amb el seu seguici de caravanes antigues, com en un museu ambulant, no té molt clar que els circs hagin de rebre ajudes a l'activitat. La seva reflexió va molt lligada a la dignificació del sector. "Jo no sóc partidari dels ajuts. Si un circ vol existir, que ho faci pels seus propis mitjans. No em sap greu que s'arruïni els circs que enganyen el públic i no presenten el que anuncien. El públic és sagrat".

La resta de punts inclosos al Pla Integral, que la Generalitat s'ha compromès a presentar abans que acabi l'any estan molt lligats als esmentats. S'està elaborant un cens d'artistes, companyies i circs. Com també un codi de bones pràctiques (relatiu al tracte als animals i al rebuig a la publicitat enganyosa). Des de l'APCC es participa també en les taules transversals que treballen per al futur estatut de l'artista. I s'estudia la viabilitat d'un circ estable a Barcelona. Aquest és el punt més difícil de concretar, el que no estarà aprovat, segur, abans que acabi l'any, a pesar de l'activisme de la Fundació Circ Olympia, batejada en record de l'últim circ estable que hi va haver a la ciutat, entre 1924 i 1947. "Crec que ja ens toca, que en un futur no gaire llunyà l'hauríem de tenir. Però costa de trobar l'edifici que l'ha d'acollir, perquè m'agradaria que no fos un circ de vela", diu Jordi Martí. El